עז: התודה היתה באה פרק שמיני מנחות

והקריב ממנו מן המחובר. פירש בקונטרס שיהיו כולן בכלי אחד כשיעול המרומה וגרמה לאין גרף אלא מוקף בעצלמא כמו ממנו דכתיב גבי תרומה (במדבר יח) והקומץ רבה (לעיל כד.) משמע כפירוש הקונט' דדרשינן גבי מנחה והריס ממנו בקומצו מן המחובר אלא יבא עשרון בשני כלים ויקמוץ ומיהו התם נמי בעי גניעה כדאיתא בהיא שמעתא גופה דאפי' בכלי אחד אי לא גנע מיבעיא לן התם בעשרון שחלקו בכיסא מהו לקמוץ מזה על זה לילוף דאורייתא או דרבנן: **ואל** יוביהו בבורים שיש אחריהם תרומה. ומהאי טעמא נמי ליכא למילף מתרומה גדולה: **מאי** מחובר איבא. פירש בקונטרס דס"ד דהאי דפריך דבתמילה היה מנחת הבשר ואחר כך נוטל האימורים וקשה דאכתי יכול להקיף או בכלי אחד כדפירש לעיל בקונטרס וגרמה לפרש דפריך למה לי קרא דפסיעה דמחובר הוא: אמר

מתני' [a]מכולם היה נוטל אחד מעשרה תרומה שנאמר [1]והקריב ממנו אחד מכל קרבן תרומה לה' [b]אחד שלא יטול פרוס מכל קרבן שיהו כל הקרבנות שוות שלא יטול מקרבן על חבירו [1]לכהן הזורק את דם השלמים לו יהיה והשאר נאכל לבעלים: **גמ'** תנו רבנן והקריב ממנו מן המחובר אחד [2]שלא יטול פרוס מכל קרבן שיהו כל הקרבנות שוות שלא יטול מן הקרבן על חבירו תרומה לה' איני יודע מכמה היא הריני דן נאמר כאן תרומה ונאמר בתרומת מעשר [2]תרומה מה להלן אחד מעשרה אף כאן אחד מעשרה או כלך לדרך זו נאמר כאן תרומה ונאמר בבכורים [3]תרומה מה להלן אין לה שיעור אף כאן אין לה שיעור נראה למי דומה דנין תרומה שאין אחריה תרומה מתרומה שאין אחריה תרומה ואל יוכיח בכורים שיש אחריהן תרומה או כלך לדרך זו דנין תרומה הנאכלת במקום קדוש מתרומה הנאכלת במקום קדוש ואל תוכיח תרומת מעשר שנאכלת בכל מקום תלמוד לומר ממנו תרומה לה' וכתיב בתרומת מעשר ממנו [3]תרומה לגזירה שוה למדנו לתרומה שהיא אחד מעשרה אבל איני יודע מכמה היא חלה הריני דן נאמר כאן לחם ונאמר להלן בשתי הלחם [4]לחם מה להלן עשרון לחלה אף כאן עשרון לחלה או כלך לדרך זו נאמר כאן לחם ונאמר בלחם הפנים [5]לחם מה להלן שני עשרונות אף כאן שני עשרונות נראה למי דומה דנין מנחה הבאה חמץ עם הזבח ממנחה הבאה חמץ עם הזבח ואל יוכיח לחם הפנים שאינו בא חמץ עם הזבח או כלך לדרך זו דנין מנחה הבאה מארץ וחוצה לארץ מן החדש ומן הישן ממנחה הבאה מארץ וחוצה לארץ מן החדש ומן הישן ואל יוכיחו שתי הלחם שאין באות אלא מן החדש ומן הארץ תלמוד לומר [4]ממושבותיכם תביאו לחם תנופה שתים [6]שאין תלמוד לומר תביאו ומה תלמוד לומר תביאו שכל מה שאתה מביא ממקום אחר הרי הוא כזה מה להלן עשרון לחלה אף כאן עשרון לחלה [6] אי מה להלן שני עשרונות אף כאן שני עשרונות [7]תלמוד לומר תהיינה למדנו עשרה לחמץ עשרה למצה מנין תלמוד לומר [8]על חלות לחם חמץ נגד חמץ הבא מצה נמצאו עשרים עשרונות לחמי תודה עשרה לחמץ ועשרה למצה יכול עשרה שבמצה לא יהו כולן אלא ממין אחד תלמוד לומר [7]אם על תודה יקריבנו והקריב על זבח התודה [9] חלות מצות בלולות בשמן ורקיקי מצות משחים בשמן סלת מרבכת וגו' נמצאו שלשה עשרונים ושליש לכל מין ומין ושלש חלות לעשרון ונמצאו לחמי תודה ארבעים נוטל מהן ארבע ונותן לכהן והשאר נאכלים לבעלים אמר מר והקריב ממנו מן המחובר אלא מעתה דכתיב [8]ואת כל חלבו ירים ממנו התם מאי מחובר איבא כדרב חסדא אמר אבימי דאמר רב חסדא אמר אבימי [2]שלא ינתח בשר קודם שיטול אימורין אמר מר נאמר כאן תרומה ונאמר בתרומת מעשר תרומה ונילף מתרומת [9]מדין [9]דנין תרומה הנוהגת לדורות מתרומה הנוהגת לדורות ואל תוכיח תרומת מדין שאינה נוהגת לדורות ונילף מתרומת [10]חלה תנא דבי ר' ישמעאל דנין דבר שנאמר בו ממנו [11] [c](תרומת ה' מדבר שנאמר בו תרומה לה') לאפוקי תרומת חלה דלא נאמר בו ממנו תרומה לה' בעי רבא תרומת לחמי תודה חייבין עליהן מיתה וחומש או אין חייבין עליהן מיתה וחומש כיון דאיתקש לתרומת מעשר כתרומת מעשר דמי או דלמא [11]בו וחמשיתו מיעט רחמנא מדמעת או אינה מדמעת [d]תיקו אמר מר ת"ל תהיינה מאי תלמודא אמר

תטותמו מפרש תרומה ומעשרות: [**במקום קדוש**]. לחמי תודה ובכורים אין נאכלין אלא בירושלים דכתיב [e]לא תוכל לאכול בשעריך [ועי' ונדבותיך ותרומת ידך: **שאין ם"ל תביאו**. דסה לעיל מייתי כתיב והקרבתם ממנה חדשה יהו מלי למכתב ממושבותיכם לחם תנופה: **שכל הבאה שאתה מביא**. הדומות [לה] שבאין חמץ: **יהיו כזה**. עשרון לחלה: **אי**. דרוש לה ניקא מה בשתי הלחם שתי עשרונות ומו לא אף כאן בחמץ שכתוב שני עשרונים לעשר חלות: **ס"ל**. בשתי הלחם תהיינה. ולקמן מפרש מאי תלמודא ומפרש דתריצי דשני יודין דרים חד יו"ד דתהיינה אתביאו לחם דאורייתא בלחמי תודה קאי דאי אשתי הלחם לא מלי למכתב יו"ד דהא שתים שני עשרונים כתיבי [f]: **ס"ל על חלות (מצות) לחם חמץ**. ולעיל מייתי כתיב והקריב על זבח התודה חלות מצות ומסיק ליה על חלות לחם חמץ: **אם על תודה**. דבלשה מיינן כתיבי בקרא: **מאי מתוכר איכא**. דס"ל דקא פריך דתמילה היה מנחת הבשר ואח"כ האימורים: **מפרומת מדין**. נפק אחת מחמש מאות: **תרומת חלה**. דקס"ל [g] אחד מכ"ד: **(בכורים) [תרומת חלה] לא כתיב בהו ממנו**. אבל לחמי תודה ותרומת מעשר כתיב בהו ממנו: **חייבין עליהן מיתה**. כמודד וקבין ומוזמם בשונג זר האוכלה: **כתרומת מעשר דמי**. דתרומה מעליא היא וחייב: **או דלמא**. מיעט רחמנא גבי תרומת מנוחה ומתו בו כי יחללוהו בו חייב מיתה ולא בתרומה אחרת: **וחמשיתו**. אחר מטת מן הקדש יאכלם וחמשיתו יוסף עליו חמשיתו דהאי ולא חמשיתו דאחרינא:

מסורת הש"ס

a) נדרים יב: [לעיל עז. ספחים לו: מה:] לקמן עח.]. b) ג"פ תרומות. ג) [לקמן עח.]: נדרים מז:]. ד) [ע' ספפר קרבן אהרן דף כ"ה ע"ב מ"ש ומ' ע"ק]. ה) [תרומה לה' מדבר שנאמר בו ממנו תרומה ה' לע"ל]. ו) ג"ל על חלת לחם חמץ והס"ד ואח"כ ד"ה מה להלן עשרון מ' עשרונים כו' והס"ד ואח"כ ד"ה מנחה תודה וכו' ל"ק. ז) [ספרים שם]. ח) ל"ל מלה דמתה שמביא אלא לעיקר ממנו הנוסף לעזרך מלה והס"ד. ל"ק. י) ל"ק מ"ג. כ) דברים יב. ל) [ויקרא כג]. מ) תלה פ"ב מ"ג.

תורה אור השלם

1. והקריב ממנו אחד מכל קרבן תרומה לה' לכהן הזורק את דם השלמים לו יהיה: ויקרא ז יד
2. כי את מעשר בני ישראל אשר ירימו לה' תרומה נתתי ללוים לנחלה על כן אמרתי להם בתוך בני ישראל לא ינחלו נחלה: במדבר יח כד
3. לא תוכל לאכל בשעריך מעשר דגנך ותירשך ויצהרך ובכרת בקרך וצאנך וכל נדריך אשר תדר ונדבתיך ותרומת ידך: דברים יב יז
4. ממושבותיכם תביאו לחם תנופה שתים שני עשרנים סלת תהיינה חמץ תאפינה בכורים לה': ויקרא כג יז
5. ונתת על המערכת לבנה זכה והיתה ללחם לאזכרה אשה לה': ויקרא כד ז
6. על חלת לחם חמץ יקריב קרבנו על זבח תודת שלמיו: ויקרא ז יג
7. אם על תודה יקריבנו והקריב על זבח התודה חלות מצות בלולה בשמן ורקיקי מצות משחים בשמן וסלת מרבכת חלת בלולה בשמן: ויקרא ז יב
8. ואת כל חלבו ירים ממנו והקטיר המזבחה: ויקרא ד יט
9. ממחציתם תקח' ונתתה לאלעזר הכהן תרומת ה': במדבר לא כט
10. והיה באכלכם מלחם הארץ תרימו תרומה לה': במדבר טו יט
11. ושמרו את משמרתי ולא ישאו עליו חטא ומתו בו כי יחללהו אני יי מקדשם: ויקרא כב ט

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מטון מכל לתמי: (ב) ד"ה שלא יטו' שלא יטול מן אחד שיש יתמה: (ג) ד"ה דנין תרומה הנאכלת כו' לחמי תודה: (ד) ד"ה מה להלן וכו' וגו' הס"ד ואח"כ מ"ה מנחה הבא מן הארץ כו' לחמי תודה: (ה) ד"ה למדנו וכו' דתהיינה: (ו) ד"ה נגד נגד וכו' לעזרן תמן תביא לצורך מלה: (ז) ד"ה מן המחובר יכו' מאי מחובר איכא שהרי מטותה:

גליון הש"ם

גמ' דנין תרומת הנוהגת לדורות. עיין יומא מד ע"א תוס' ד"ה מתרומת:

עין משפט נר מצוה

ז א מי' פ"ט מהל' מעה"ק הלכה כא:
ב [מי' שם הלכה כב]:
ח ב מי' שם הלכה ו:
ט ד מי' שם הלכה יג ופסק לקולא ומי' כ"מ:

מוסף רש"י

אחד שלא יטול פרוס. ומתיב אחד שלא יטו' יתן לו פרוסה (ספחים לז:). שלא יטול מקרבן על חבירו. דמכל מין ומין נמי למיסקל חלא חדא, ומאתן חדא ומחצלת חדא ומרקיקין חדא ומרגוסה חדא, אבל לא שקיל אחד מין בלבד על אלמא (נדרים יב:), שכל מה שאתה מביא ממקום אחר. ממן יכא כה עשרון לחלה, לכהן לחמי תודה כדדרשינן ליה בפרק בתרא (לקמן פז: בכורי"ם).

רבינו גרשום

שלא יטול מקרבן על חברו. שלא יטול ד' חלות תרומה מכין אחד על השאר: ממנו מן המחובר. שיהו כל חלות לפניו בשעת תרומה. ושיהו שלימין: בבכורים תרומה. כראמ' ותרומת ידך אלו הבכורים: ממנו תרומה לנ"ש: אחת מעשר. תרומת מעשר. שאין ת"ל תביאו. שהרי כבר נאמר והקרבתם מנחה חדשה לה': ממושבותיכם תביאו לחם תנופה ומה ת"ל תביאו שכל יכו': אי מה להלן בשתי הלחם שני עשרונין ותו לא אף כאן כ' עשרונין ותו לא ת"ל תהיינה. דתר יו"ד יתירא למילף דהוו עשרה עשרונין: והקריב ממנו. מן המחובר: ונילף מתרומת מדין. אחד מחמשים: מתרומת חלה: דכתיב חלה תרימו תרומה והיא א' מכ"ד: אי דילמא בו וחמישיתו. בו ומתו בו ולא באחר. וחמישיתו ולא על אחר: מדמעת. אבל אינה מדמעת. דההוא לא מיעט:

שיטה מקובצת

א) [אי מה להלן שני עשרונות]. אשתי הלחם קאי (ונראה) לפרש ת"ל תהיינה דהוא ריבוי (וכיון) דכתיב בה ריבויי דיש לפנינו לדון [ולהשוות] דינהם יש לנו לדון הסרבה וא"כ נדון מה להלן עשרון לחלה אף כאן עשרון לחלה: ב) חיבות חלות מצות כו' סולת מרבכת נמחק: ג) ממנו תרומה לה': ד) דתהיינה בחמץ: ה) הבא מצה: ו) מדרשא דנגד:

מתני' מכולן. (a) לחמי תודה היה נוטל אחד מעשרה: שיהיו כל הקרבנות. שבלחמי תודה שיין בהפרשת תרומה: שלא יטול מקרבן. זה תרומה על מכירו שלא יטול (c) מזה שיש ומזה לא כלום משום דבעינן שלא יטול מקרבן על מכירו: גמ' מן המחובר. דבעינן שיהו כל החלות כיחד בשעת תרומה: איני יודע מכמה. חלות הוא נוטל אחת: בבכורים תרומה.

דאמר מר (ספחים לו:) ותרומת ידך (דברים יח) אלו הבכורים: מה תרומה דבכורים אין לה שיעור. כדתנינן (שם פ"ב מ"ה) אלו דברים שאין להם שיעור הפאה והבכורים דכמה שירצה מביא: שאין אחריה תרומה. דכיון שנטל תרומת מעשר אין מפרשין שיב ממנה תרומה אחרת: שיש אחריה תרומה. שהרי עדיין יש לו לפרש כל תרומותיו: דנין. (a) תרומת לחמי תודה הנאכלת במקום קדוש שנאכלת בירושלים מתרומת בכורים הנאכלת בירושלים: תלמוד לומר ממנו. (ויקרא ז) אחד מכל קרבן תרומה לה' לנ"ש דכתיב בלחמי תודה ממנו תרומה לה' ויאמר בתרומת מעשר (במדבר יח) והרמותם ממנו תרומת ה' מעשר וגו': אכל איני יודע מכמה. קמתן הוא עושה המלה על ממן: נאמר כאן לחם. ממן (1). תודה ושמי חלמם כאין מנחת ממן עם הזבח: מה להלן עשרון לחלה. דכתיב (ויקרא כג) (שנים ושני) (1) עשרונים (ד) וגו': לחמי תודה ולחם הפנים כאות מאחר ומה"ל ושמי הלחם אין באות אלא מן האחר דכתיב בהו (שם כג) ממושבותיכם מביאו לחם תנופה מה תלמוד לומר תביאו שכל שאתה מביא ממקום אחר כעין זה ממן ועם הזבח יהיו כזה: אי מה להלן. בשתי הלחם שני עשרונים ומו לא אף כאן שמי עשרונים ומו לא: תלמוד לומר תהיינה. יתירה לרבויא היא. ואף על גב דכתיב בשתי הלחם ילוף לתודה הלם אינו ענין לב' הלחם דהא כתיב שתי עשרונים מנהו ענין לחמץ שבתודה דליהוי עשרה עשרונים: למדנו ' לחמץ. משתי הלחם שהוא חמץ (ה) ד[תהיינה (ו) בחמץ כתיב ' למלה מנין: נגד חמץ ה[(ז) הבא. דכתיב שמביא קולת לעזרך חמץ (1) הבא מלה: ' לחמץ. נפקא לן משתי הלחם ' למלה מדרשא ד[לנגד חמץ הבא מלה: תלמוד לומר אם על תודה וגו'. בהאי קרא כתיב ג' מיני מלה: מן המחובר. משמע שיהא הכל שלם המ' חלות שלם והתרומה דכשעת תרומה יהא הכל שלם יהייו דפריך אלא מעתה וכו' הכא ' (נמי) מאי מחובר איכא (1) דקס"ל שהוא מנותה בשעת שנטל החלה: שלא ינתח בשר קודם כו'. וכה"ג הוי מחובר בשעת הפרשה: ונילף מפרומת מדין. דהויא אחד מכ': ונילף מפרומת חלה. דהוי אחד מארבעים ושמונה: כו ומשמיתו כו'. ומתו כו ולא באחר ומשמיתו ולא על אחר: מדמעת. כשאר תרומה שאם נפלה לתוך מולין שיהא צריך להעלותה באחד ומאה דגני דימוע לא אשכחן מיעוט בקרא: מאי תלמודא. היכי משמע מן תהיינה ' עשרונות:

רש"י כת"י

מתני' נוטל אחד. הכהן נוטל אחד מעשרה תרומה: שיהיו כל הקרבנות. כל המינין יהיו שיין עשר מלות: שלא יטול. תרומה: מקרבן על חבירו. שאם היה ממין זה חמשה וממין זה חמשה עשר לא מפרש מזה על זה: גמ' מן המחובר. שיהיה כולן בכלי אחד ליטול תרומה: איני יודע מכמה. מלות הוא נוטל אחד: ונאמר כתרומת מעשר תרומה. והרמותם ממנו תרומת ה' לכהן וכלים כתיב אלא קרא למעשר ומן המחובר: בבכורים שאין תרומה. דלאחר שהכיא בכורים כשהוא קולר

מכולן. (a) לחמי תודה היה נוטל אחד מעשרה: שיהיו כל הקרבנות. שבלחמי תודה שיין בהפרשת תרומה: שלא יטול מקרבן. זה תרומה על מכירו שלא יטול (c) מזה שיש ומזה לא כלום משום דבעינן שלא יטול מקרבן על מכירו: גמ' מן המחובר. דבעינן שיהו כל החלות כיחד בשעת תרומה: איני יודע מכמה. חלות הוא נוטל אחת: בבכורים תרומה.

דאמר מר (ספחים לו:) ותרומת ידך (דברים יח) אלו הבכורים: מה תרומה דבכורים אין לה שיעור. כדתנינן (שם פ"ב מ"ה) אלו דברים שאין להם שיעור הפאה והבכורים דכמה שירצה מביא: שאין אחריה תרומה. דכיון שנטל תרומת מעשר אין מפרשין שיב ממנה תרומה אחרת: שיש אחריה תרומה. שהרי עדיין יש לו לפרש כל תרומותיו: דנין. (a) תרומת לחמי תודה הנאכלת במקום קדוש שנאכלת בירושלים: תלמוד לומר ממנו. (ויקרא ז) אחד מכל קרבן תרומה לה' לנ"ש דכתיב בלחמי תודה ממנו תרומה לה' ויאמר בתרומת מעשר (במדבר יח) והרמותם ממנו תרומת ה' מעשר וגו': אכל איני יודע מכמה. קמתן הוא עושה המלה על ממן: נאמר כאן לחם. ממן (1). תודה ושמי חלמם כאין מנחת ממן עם הזבח: מה להלן עשרון לחלה. דכתיב (ויקרא כג) (שנים ושני) (1) עשרונים (ד) וגו': לחמי תודה ולחם הפנים כאות מאחר ומה"ל ושמי הלחם אין באות אלא מן האחר דכתיב בהו (שם כג) ממושבותיכם מביאו לחם תנופה מה תלמוד לומר תביאו שכל שאתה מביא ממקום אחר כעין זה ממן ועם הזבח יהיו כזה: אי מה להלן. בשתי הלחם שני עשרונים ומו לא אף כאן שמי עשרונים ומו לא: תלמוד לומר תהיינה. יתירה לרבויא היא. ואף על גב דכתיב בשתי הלחם ילוף לתודה הלם אינו ענין לב' הלחם דהא כתיב שתי עשרונים מנהו ענין לחמץ שבתודה דליהוי עשרה עשרונים: למדנו ' לחמץ. משתי הלחם שהוא חמץ (ה) ד[תהיינה (ו) בחמץ כתיב ' למלה מנין: נגד חמץ ה[(ז) הבא. דכתיב שמביא קולת לעזרך חמץ (1) הבא מלה: ' לחמץ. נפקא לן משתי הלחם ' למלה מדרשא ד[לנגד חמץ הבא מלה: תלמוד לומר אם על תודה וגו'. בהאי קרא כתיב ג' מיני מלה: מן המחובר. משמע שיהא הכל שלם המ' חלות שלם והתרומה דכשעת תרומה יהא הכל שלם יהייו דפריך אלא מעתה וכו' הכא ' (נמי) מאי מחובר איכא (1) דקס"ל שהוא מנותה בשעת שנטל החלה: שלא ינתח בשר קודם כו'. וכה"ג הוי מחובר בשעת הפרשה: ונילף מפרומת מדין. דהויא אחד מכ': ונילף מפרומת חלה. דהוי אחד מארבעים ושמונה: כו ומשמיתו כו'. ומתו כו ולא באחר ומשמיתו ולא על אחר: מדמעת. כשאר תרומה שאם נפלה לתוך מולין שיהא צריך להעלותה באחד ומאה דגני דימוע לא אשכחן מיעוט בקרא: מאי תלמודא. היכי משמע מן תהיינה ' עשרונות:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com